

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

філологічний факультет
кафедра української мови

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Нові тенденції розвитку філології вибірковий
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр Середня освіта. Українська мова і література
<i>Рік викладання/ Семестр/ Курс</i> <i>(рік навчання)</i>	2021 / 3 семестр/ 2 курс
Викладач	Волкова Ірина Вікторівна
Профайл викладача	https://filolog.mdu.org.ua/sklad-dekanatu-filologichnogo-fakul/kafedra-ukrayinskoyi-movi/sklad-kafedri-ukrayinskoyi-movi/volkova-irina-viktorivna/
Контактний тел.	(067) 611-02-19
E-mail:	Vit19602607@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	
Консультації	<i>Очні консультації:</i> Згідно графіку роботи української мови <i>Он лайн- консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Нові тенденції розвитку філології» є невід'ємним складником системи підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем “бакалавр”, що входить до вибіркового компонента освітньої програми. Компонент покликаний поглибити теоретичні знання зі своєї спеціальності, сформувати чіткі уявлення про особливості гуманітарних наук, зокрема, про сутність і природу сучасної філології, основні напрями розвитку філологічної думки на етапі так званого „парадигмального зламу”. Начальний компонент «Нові тенденції розвитку філології» покликаний визначити парадигмальні риси сучасної філології, виявити риси і сутнісне наповнення сучасної методології гуманітарних наук, сформулювати основні концептуальні засади сучасної філологічної науки; осмислити основні тенденції її розвитку, виявити ключові зв'язки філології з гуманітарними та природничими науками. Предметом - є актуальні проблеми сучасної філології, нерозривно пов'язані з лінгвофілософським осмисленням феномена мови, літератури, фольклору, тенденціями парадигмального розвитку гуманітарної думки в цілому і філологічної думки зокрема.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета освітнього компонента – сформувати необхідні теоретичні знання про основні напрями розвитку філологічної думки на етапі „парадигмального зламу”.

Завдання освітнього компонента:

- визначити парадигмальні риси сучасної філології, основні концепції сутності й природи мови, літератури, фольклору;
- виявити риси і сутнісне наповнення сучасної методології гуманітарних наук, їх когнітивне, функціонально-динамічне, антропологічне і культурологічне наповнення;
- сформулювати основні концептуальні засади феноменології, герменевтики і рецептивної естетики, структуралізму, семіотики та постструктуралізму як методологічного підґрунтя сучасної філологічної науки;
- окреслити засадничі проблеми зв'язку мови, людини, культури (у її текстово-дискурсивній діяльності) і, відповідно, визначити основні напрями розвитку філологічної науки;

- осмислити основні напрями розвитку таких актуальних напрямів сучасної філології, як філологічна семіотика, теорія мовленнєвої діяльності, теорія літературної та міжкультурної комунікації, неориторика та інші;
- виявити основні тенденції розвитку сучасної філології та її нові зв'язки з гуманітарними та природничими науками

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою.

ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, дотримуючись академічної доброчесності, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, застосовувати інноваційні методи й технології, генерувати нові ідеї.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

Знання:

ФК 1. Володіння спеціальними знаннями загальних і часткових теорій мовознавства та літературознавства, наукових шкіл і напрямів філологічних досліджень.

ФК 2. Знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння дисциплін циклу професійної підготовки; здатність до їх систематизації та використання.

Комунікація:

ФК 8. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та іноземною мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їх розвитку, сучасних норм їх використання.

ФК 9. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

Знання:

ПРН 2. Фундаментальних наук для формування світогляду й соціалізації особистості та освоєння загальнопрофесійних дисциплін.

ПРН 5. Мовних норм, соціокультурної ситуації розвитку української та іноземних мов, що вивчаються.

ПРН 7. Основ загальнотеоретичних та професійних дисциплін в обсязі, необхідному для проведення науково-дослідної роботи; правил академічної доброчесності; норм цитування при написанні наукових робіт.

ПРН 8. Сучасних підходів до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, екології.

Уміння:

ПРН 10. Володіти основними поняттями, термінами, положеннями мовознавства та літературознавства, орієнтуючись на здобутки сучасної науки.

Автономія і відповідальність:

ПРН 20. Систематично підвищувати рівень своєї професійної діяльності; зокрема, шляхом провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності з урахуванням принципу самостійності з метою запобігання академічному плагіату.

ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Обсяг компонента				
Курс (семестр)	Загальна кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
I I курс (Зсеместр)	120	14	30	76

6. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Політика освітнього компонента «Нові тенденції розвитку філології» ґрунтується на засадах академічної доброчесності, вимогах до відвідування та виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, а саме виконання практичних завдань, контрольних-модульних завдань, питань самостійної роботи, написання рефератів, творів, мовленнєвих замальовок, диктантів-афоризмів, диктантів-прислів'їв, різного роду документів.

При вивченні не допустимі: плагіат, списування в ході модульного контролю та екзамену.

Норми академічної етики: дисциплінованість, взаємоповага, чесність та відповідальність.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: всі види робіт необхідно виконувати в оговорені строки. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Пропущені заняття відпрацьовуються протягом 2 тижнів на кафедрі в часи консультацій викладача.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. На заняттях дотримуватись правил роботи у групі, шанобливо ставитись до поглядів один одного, обов'язково вимкнути звук гаджетів. При оцінюванні враховується активність і відвідуваність занять. Під час практичних занять створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи в колективі.

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

7.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Блок 1. Змістовий модуль 1. Загальні тенденції в розвитку філології						
10	Тема 1. Зовнішні та внутрішні причини мовного розвитку	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна: 2, 4, 6. Допоміжна: 1,3,5,8	Фронтальне опитування Виконання практичних завдань	5	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
12	Тема 2. Основні тенденції розвитку сучасної української літературної мови	Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна: 2,4,5,6 Допоміжна: 1,3,5,8	Виконання практичних завдань	5	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 3. Сучасні тенденції до перегляду нормативних засад української літературної мови	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна: 1,2,6 Допоміжна: 2,4,5,7	Фронтальне опитування. Виконання практичних завдань	5	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 4. Основні поняття сучасної філології.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Основна: 1,2,4,6 Допоміжна: 4,5,8	Виконання практичних завдань	5	впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
10	Тема 5. Основні	Практичне заняття (2 год.)	Основна:	Періодичний (модульний)	5	впродовж першого

	категорії сучасної філології.	Самостійна робота (8 год.)	2,4,5 Допоміжна: 4,5,8	№1		навчального семестру (перший періодичний контроль)
12	Тема 6. Проблеми породження і сприйняття тексту в сучасній філології .	Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна: 1,5,6 Допоміжна: 4,5,8	Виконання практичних завдань	5	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
12	Тема 7. Літературна комунікація в літературознавчих методологіях ХХ століття	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)		Виконання практичних завдань		впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
Блок 2. Активні інноваційні процеси в сучасній українській мові						
8	Тема 8. Тенденції розвитку сучасного українського лексикону	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна: 1,2,6 Допоміжна: 2,4,5,7,9	Виконання практичних завдань	5	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
8	Тема 9. Сучасні тенденції в розвитку словотворення	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна: 1,2,4,6 Допоміжна: 1,3,5,7	Виконання практичних завдань	5	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
12	Тема 10. Нові тенденції в морфології української мови.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (4 год.)	Основна: 1,2,6	Фронтальне опитування Тест-контроль	5	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

		Самостійна робота (6 год.)	Допоміжна: 2,4,5,7,9			контроль)
10	Тема 11. Нові явища в синтаксисі	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна: 1,2,4,6 Допоміжна: 1,3,5,7	Фронтальне опитування.	5	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
10	Тема 12. Інноваційні зсуви в стилях сучасної української мови	Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)		Фронтальне опитування. Періодичний (модульний) №2	5	впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7.2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Тема 1. Зовнішні та внутрішні причини мовного розвитку	1. Мова як явище, що історично розвивається. 2. Зовнішні причини мовних змін 3. Внутрішні причини мовних змін 4. Темпи мовних змін
Тема 2. Основні тенденції розвитку сучасної української літературної мови	1. Розширення суспільних функцій мови 2. Інновації в лексичному складі 3. Лібералізація норми 4. Пуристичні тенденції в мові 5. Зближення діалектів з українською літературною мовою
Тема 3. Основні поняття сучасної філології.	1. Проблема об'єкта (об'єктів) сучасної філології. 2. Поняття інтенціоналізму і антропоцентризму в філології.

	3. Поняття динамізму і функціоналізму у філологічних дослідженнях. 4. Поняття (принцип) експланаторності в гуманітарних науках.
Тема 4. Проблеми породження і сприйняття тексту в сучасній філології .	1. Дискусії щодо процесу породження тексту в сучасній гуманітаристиці. 2. Художній текст як моделювально-породжувальний феномен. 3. Основні етапи породження художнього тексту. 4. Проблеми сприйняття тексту в лінгвістичній перспективі.
Тема 5. Літературна комунікація в літературознавчих методологіях ХХ століття	1. Феноменологія літературної комунікації: «екзистенція другого ступеня» і «я» «на дорозі до Іншого» (Ж.Пуле). Сутнісні структури літературного твору та їх реконституювання.(Ж.-П. Рішар). 2. Від емпіричної особи до текстуалізованого суб'єкта: ідентичність автора і читача у процесі літературної комунікації. Інтерпретація як самоінтерпретація читача (П.Рікер, У.Еко). Читання як діалог і як «катастрофа» (М.П.Марковський) 3. Авторська інтенція та інтенція читача. Від біографічного методу (Ш.Сент-Бев) до «смерті автора» (Р.Барт): причини та наслідки зміни акцентів. 4. Психологія творчого процесу та «непорозуміння» під час літературної комунікації (О.Потебня) 5. «За» і «проти» інтерпретації. Інтерпретація та надінтерпретація тексту (С.Зонтаг, У.Еко).
Тема 6. Нові тенденції в морфології української мови.	1. Значна варіантність відмінкових закінчень іменників. 2. Зміни у функціонуванні деяких іменників і дієприкметників. 3. Ненормативне ступенювання прикметників/прислівників як характерна тенденція сучасної української мови. 4. Нове вживання сполучників.
Тема 7. Нові явища в синтаксисі	1. Інновації за приналежністю до синтаксичних одиниць. 2. Інновації за специфікою синтаксичного зв'язку. 3. Синтаксичні інновації за особливостями смислових відношень. 4. Зміни, зумовлені загальними пуристичними тенденціями в мові.

7.3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Зовнішні та внутрішні причини мовного розвитку	Статика й динаміка в мові. Взаємодія мов і мовні контакти. Диференціація та інтеграція – основні процеси розвитку мови. Чинники розвитку мови. Темпи мовних змін на різних мовних рівнях.
Тема 2. Основні тенденції розвитку сучасної української літературної мови	Поняття норми в мовознавчій науці. Норма як головна ознака літературної мови. Варіантність норм літературної мови.
Тема 3. Сучасні тенденції до перегляду нормативних засад української літературної мови	Основні аспекти спрямованості новітніх тенденцій до перегляду нормативних засад. Національно-мовна спрямованість процесів перегляду нормативних засад української літературної мови. Пуристичні тенденції щодо подолання наслідків впливу російської мови та іншомовних впливів та посилення ролі питомої мовної основи.
Тема 4. Основні поняття сучасної філології.	Проблема об'єкта (об'єктів) сучасної філології. Поняття інтенціоналізму і антропоцентризму в філології. Поняття динамізму і функціоналізму у філологічних дослідженнях. Поняття (принцип) експланаторності в гуманітарних науках.
Тема 5. Основні категорії сучасної філології.	Сучасне розуміння значення і смислу як дослідницьких категорій філології. „Жанри правлять світом” (М.Бахтін). Жанр як категорія мовознавства, літературознавства і фольклористики. Поняття „стиль” і „письмо” в сучасній філології
Тема 6. Проблеми породження і сприйняття тексту в сучасній філології .	Поняття тексту. Визначальні риси тексту. Тема, підтеми, головна думка, абзац, складне синтаксичне ціле. Послідовний (ланцюговий) та паралельний зв'язки між реченнями у тексті. Мовні засоби текстового зв'язку. Нейтральні і стилістично забарвлені мовні засоби. екст (дискурс) як основний дослідницький об'єкт філології. Співвідношення понять „текст” і „дискурс”. Дискусії щодо процесу породження тексту в сучасній гуманітаристиці. Художній текст як моделювально-породжувальний феномен. Основні етапи породження художнього тексту.

Тема 7. Літературна комунікація в літературознавчих методологіях ХХ століття	Феноменологія літературної комунікації: «екзистенція другого ступеня» і «я» «на дорозі до Іншого» (Ж.Пуле). Сутнісні структури літературного твору та їх реконститування.(Ж.-П. Рішар). Від емпіричної особи до текстуалізованого суб'єкта: ідентичність автора і читача у процесі літературної комунікації. Інтерпретація як самоінтерпретація читача (П.Рікер, У.Еко). Читання як діалог і як «катастрофа» (М.П.Марковський) Авторська інтенція та інтенція читача. Від біографічного методу (Ш.Сент-Бев) до «смерті автора» (Р.Барт): причини та наслідки зміни акцентів. Психологія творчого процесу та «непорозуміння» під час літературної комунікації (О.Потебня). «За» і «проти» інтерпретації. Інтерпретація та надінтерпретація тексту (С.Зонтаг, У.Еко).
Тема 8. Тенденції розвитку сучасного українського лексикону	Зміни в словниковому складі української мови кінця ХХ– початку ХХІ ст. Чинники стрімкого оновлення лексичного складу української мови. Типи та різновиди лексичних інновацій. Глобалізація та націоналізація сучасного лексикону. Посилення варваризації та жаргонізації у сфері лексики. Закономірності та національна специфіка відображення суспільних змін у словотвірній номінації. Основні тенденції розвитку словотворчих засобів і способів словотворення. Оновлення словотвірних категорій у контексті тенденцій мовного розвитку.
Тема 9. Сучасні тенденції в розвитку словотворення	Посилення варваризації та жаргонізації у сфері лексики. Закономірності та національна специфіка відображення суспільних змін у словотвірній номінації. Основні тенденції розвитку словотворчих засобів і способів словотворення. Оновлення словотвірних категорій у контексті тенденцій мовного розвитку.
Тема 10. Нові тенденції в морфології української мови.	Нові тенденції у вживанні граматичних форм іменника. Варіантні закінчення непрямих відмінків. Функціональні зміни у межах дієприкметників. Ненормативне ступенювання деяких прикметників/прислівників. Сучасні тенденції щодо вживання сполучників.
Тема 11. Нові явища в синтаксисі	Сучасні тенденції розвитку граматичного ладу української мови. Тенденція до аналітизму в сучасному українському синтаксисі.

	Інноваційні явища в простому реченні. Парцеляція як функціонально-синтаксичне явище. Біфуркація – новітнє явище в синтаксисі. Пуристичні тенденції на синтаксичному рівні.
Тема 12. Інноваційні зсуви в стилях сучасної української мови	Явище трансформації функціональних стилів української літературної мови. Тенденції розвитку художнього, інформаційного та наукового стилів. Неологізми в межах лексики художнього стилю. Інформаційний стиль як інновація сучасної української мови. Інноваційні процеси в українській науковій термінології. Сучасні тенденції в офіційно-діловому мовленні.

7.4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Погляди лінгвістів на норму, її критерії та їх застосування.	Мова і суспільство. Мова як знакова система. Усна і писемна форми мови. Походження української мови. Сучасна українська літературна мова. Українська мова серед інших мов світу. Мовна ситуація в державі. Процеси нормалізації та культура мови.
Варіантність норм. Мовні норми. Орфоепічні та акцентуаційні норми.	Поняття варіантності в лінгвістиці. Класифікація варіантів. Основні процеси в нормалізації мовних явищ. Акцентуаційні норми. Характеристика наголосу в українській мові. Паралельне наголошення. Складні випадки наголошення слів. Порушення акцентуаційних норм під впливом діалектного оточення, російської мови, за аналогією до генетично подібних утворень, що мають певний тип наголосу.
Явище мовленнєвої енантісемії у сфері лексики. Лексико-фразеологічні норми. Лексикографія.	Тлумачення енантісемії в науковій літературі. Джерела енантісемії в українській мові. Експресивна енантісемія в українській мові. Лексичне значення слова. Слова однозначні та багатозначні. Пряме і переносне значення слова. Особливості вживання омонімів, антонімів, паронімів. Перифрази та евфемізми. Терміни, професіоналізми, жаргонізми, арготизми, історизми, архаїзми, неологізми. Вживання іншомовних слів. Сучасна кодифікаційна практика. Організація ресурсів національної словникової бази. Український електронний словник.
Тенденції до економії мовних засобів на словотвірному рівні. Словотвірні та морфологічні норми.	Усічення як втілення принципу економії на словотвірному рівні. Активізація окремих способів словотворення (авбревація, слово- й осново складання).

	Активізація однослівних дериватів на місці словосполучень. Універбативи як приклад мовної економії. Словотвірні норми. Творення іменників на позначення назв жителів певного населеного пункту. Творення присвійних прикметників. Творення прикметникових форм від різних географічних назв. Творення назв осіб за моделлю "людина, яка займається чимось". Тенденції сучасного словотворення. Морфологічні норми. Норма й основні морфологічні категорії: рід, число, відмінок, ступені порівняння, особа. Творення відмінкових форм іменників. Творення ступенів порівняння прикметників. Непрямі відмінки числівників. Творення особових форм дієслів.
Синтаксичні норми. Тенденції аналітизму в синтаксисі української мови. Процеси експресивізації мовлення..	Головні ознаки синтаксичного аналітизму. Основні напрями аналітизму в сучасному синтаксисі. Граматичний аналітизм і реченнєва структура. Синтаксична нормативність мовлення.
Текст. Стилї сучасної української мови.	Поняття тексту. Визначальні риси тексту. Тема, підтеми, головна думка, абзац, складне синтаксичне ціле. Послідовний (ланцюговий) та паралельний зв'язки між реченнями у тексті. Мовні засоби текстового зв'язку. Нейтральні і стилістично забарвлені мовні засоби. Функціональні стилі. Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Офіційно-діловий стиль. Художній стиль. Розмовний (розмовно-побутовий) стиль. Основні ознаки стилів, їх підстилї. Стилєві різновиди мови у професійному спілкуванні.
Методологічні засади сучасної філології.	Феноменологічна герменевтика як методологічна основа сучасної філології. Когнітивно-мовні засади єдності сучасної філології. „Філологічний образ світу” та його особливості. Складники «філологічного образу світу».
Основні категорії сучасної філології	Текст (дискурс) як основний дослідницький об'єкт філології. Співвідношення понять „текст” і „дискурс”. Сучасне розуміння значення і смислу як дослідницьких категорій філології. „Жанри правлять світом” (М.Бахтін). Жанр як категорія мовознавства, літературознавства і фольклористики.. Поняття „стиль” і „письмо” в сучасній філології.

Філософія комунікації та літературна комунікація	Комунікація та її роль в існуванні людини. Діалог і комунікація: спільне та відмінне, проблема термінологічної синонімії та полісемії. Критика «комунікативного розуму» і пошуки комунікативного компромісу (М. Бубер, К. Ясперс, Ю.Габермас, М.Бахтін, Г.-Г. Гадамер, Е.Левінас та ін.). Специфіка літературної комунікації, її різновиди. Літературна комунікація як «сфера напруги» (М.Гловінський) та «любовна гра» (А. Бужинська).
Специфіка спілкування в різних комунікативних сферах. Інтернет-комунікація.	Тенденції розвитку інформаційного мовлення в Україні. Інтернет як соціальний феномен. Мережне спілкування як нова форма мовлення. Сучасні тенденції веб-комунікації. Комунікативні компетенції як сума знань, умінь та характерних рис, що забезпечують людині можливість діяти, застосовуючи специфічні лінгвальні та позалінгвальні засоби. Лінгвістична, соціолінгвістична і прагматична компетенції. Конструювання емпатичної комунікації. Технології нейролінгвістичного програмування.

7. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Методи, які будуть використані для оцінювання результатів навчання:

- методи проблемного викладення матеріалу;
- метод симуляції, метод брейнстормінгу;
- методи спонукання до творчого пошуку;
- метод теоретико-інформаційний;
- метод контролю та самоконтролю.

Перша модульна робота включає питання з Блоку I. Тема 1-5. Друга модульна робота - Блок II. Теми 6-12.

Екзаменаційний білет включає теоретичні, практичні завдання, зміст яких входять до програми освітнього компоненту.

9. Критерії оцінювання відповідно до видів контролю

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань (під час семінарських занять), контролю виконання завдань самостійної роботи (презентації, есе), періодичного контролю (періодична контрольна робота), екзамену. За результатами суми двох періодичних контрольних робіт, оцінки за поточний контроль та екзаменаційної оцінки виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

Загальна система оцінювання курсу

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність здобувача на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).

Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.

Підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$.

Здобувач, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни.

Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю.

Критерії оцінювання поточного контролю на практичних заняттях (усне опитування, завдання самостійної роботи):

«5» – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу з фаху. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«3» – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.

«2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Критерії оцінювання періодичного контролю

Контрольна (модульна) робота включає 30 тестових завдань. Максимальна кількість балів – 30.

Тридцять тестових завдань по 1 балу – 30 балів.

Тестові завдання: 1 бал – завдання виконано, 0 балів – завдання не виконано.

Критерії оцінювання підсумкового (семестрового) контролю

Підсумковий контроль з дисципліни «Нові тенденції розвитку філології» відбувається у формі екзамену.

Екзаменаційний білет включає теоретичні, практичні завдання, зміст яких входять до програми освітнього компоненту.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бовсунівська Т.В. Когнітивна жанрологія і поетика. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2010. – 180 с
2. Бовсунівська Т.В. Теорія літературних жанрів. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2019. – 519 с.
3. Література. Теорія. Методологія / [упор. Д. Уліцька, пер. з польс. С. Яковенко]. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія, 2016. – 543 с..
4. Мерло-Понти М. Филология и феноменология // Логос. – 2012. – № 4.
5. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять / пер. із фр. А. Рєпи. – К.: Кліо, 2014. – 272 с.
6. Щукин В.П. «Филологический образ мира» // Вопросы философии. – 2011. – № 5.
7. Эко У. Отсутствующая структура [пер. с итал. В. Резник, А. Поганяйло]. – СПб.: Symposium, 2014. – 544 с.
8. Burzyńska A. Anty-Teoria literatury. – Kraków : Universitas, 2016. – 540 s.
9. Markowski M.P. Identity and Interpretation. – Stockholm : Stockholm University, 2013. – 181 p.
10. Teorie literatury XX wieku: Antologia / pod red. A. Burzyńskiej i M. P. Markowskiego. – Kraków, 2017.

Допоміжна

1. Барт Р. Мифологии [пер. с фр. С. Зенкин]. – М. : Академический Проект, 2010. – 351 с.
2. Гнатюк О. Між літературою і політикою. – К.: Дух і Літера, 2012. – 368 с.
3. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми : статті та есе. – К.: Грані-Т, 2013. – 548 с.
4. Гусев С. С. Метафизика текста. Коммуникативная логика / С. С. Гусев. – Спб. : ИЦ «Гуманитарная академия», 2008. – 352 с.
5. Культура історичної пам'яті: європейський та історичний досвід / за заг. ред. Юрія Шаповала. – К, 2013.
6. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. – Львів : Паіс, 2016. – 120 с.
7. Поліщук Я. О. Література як геокультурний проект. – К.: Академвидав, 2018. – 304с.
8. Рікер П. Сам як інший [пер. з фр. В. Андрушко, О. Сирцова]. – К. : Дух і Літера, 2012. – 456 с.
9. Современная филология. Вызовы времени. Сб. докладов и сообщений. – М., 2013.

11. Інформаційні ресурси

1. <http://books.google.com>
2. <http://litera-ua.livejournal.com>
3. <http://www.nbu.gov.ua>
4. <http://ae-lib.org.ua>
5. <http://www.lib.ua-ru.net>
6. <http://bookshare.net>
7. <http://www.doaj.org>
8. <http://chtyvo.org.ua/>